بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/99
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ސަޢީދާ އިބްރާހީމްދީދީ، ސ. ހިރަފުށްގެ / މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: އަލި ސަޢީދު، ދޮރުބަސް / ހުޅުމާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 24 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 30 ޖަނަވަރީ 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 09 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442 / 26 އޮކްޓޫބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:**
- ނަންބަރު: 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ފައިސާ ހޯދުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 07 މެއި 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު: 01 ނޮވެންބަރު 2018

- ## ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ، ސ.ހިރަފުސްގެ/ މާލެ ޝަކީލާ އިބްރާހީމްދީދީގެ ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުވީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ހުޅުމާލެ/ ދޫރަގަސް، އަލީ ޝަކީބެވެ.

- ## ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އަކީ، ހުޅުމާލެ/ދޫރަގަސް އަލީ ޝަކީބާއި، ސ.ހިރަފުސްގެ/ މާލެ، ޝަކީލާ އިބްރާހީމްދީދީއާ ދެމެދު 10 މާރިޗު 2016 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން، ޝަކީލާ އިބްރާހީމްދީދީގެ އެދުމުގެ މަތިން ނިމުމަކަށް ގެނެސް އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަލީ ޝަކީބަށް ދިނުމަށްޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމުގެ ގޮތުން 01 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ވެވުނު އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް، އެ ފައިސާ އަލީ ޝަކީބަށް ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ޝަކީލާ އިބްރާހީމްދީދީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީ.އެލް.ސީގެ ޗެކުގައިވާ އަދަދަށް ފައިސާ ނުލިބި ޗެކު ބައުންސް ވެފައިވާކަމަށް ބުނެ، އެފަރާތަށް ނުލިބިވާ 175,000.00ރ (އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) އާއި އެ ފައިސާ ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ޚަރަދުވި 10,000.00ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ހޯދުމަށްއެދި، ޝަކީލާ އިބްރާހީމް ދީދީގެ މައްޗަށް އަލީ ޝަކީބުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރައްވާފައިވާ މައްސަލައެއްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

2- އިސްތިއުނާފު މި ކުރެވޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، “[illegible]، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ހުޅުމާލެ/ދޫރަގަސް، މާލެ، އަލީ ޝަކީބު (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A102091) ގެ ފަރާތުން ސ.ހިރަފުސްގެ، މާލެ، ޝަކީލާ އިބްރާހީމްދީދީ (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު A043919) ގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ މި ދަޢުވާގައި، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި

10 މާރިޗު 2016ވ. ގައި [illegible] އެއްބަސްވުމާއި، އެ އެއްބަސްވުން [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން 01 އޮކްޓޫބަރު 2017ވ. ގައި [illegible] އެއްބަސްވުމާއި، [illegible] [illegible] ގޮތުގައި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 175,000.00ރ. (އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި؛

އިސްވެ [illegible] 175,000.00ރ. (އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] [illegible] ގޮތުން [illegible] (01 ނޮވެމްބަރު 2018) ން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ދ.ކ. ކާޑު ނަންބަރު A043919) އަށް އަންގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- [illegible] [illegible]: އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2018 ނޮވެމްބަރު 05 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހަވާލާދީފައިވާ ބައިވެރިޔަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ޢަލީ ޝަރީފުގައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ވަޞިއްޔަތްތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކަމުދާ ފަރާތަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް އަންގައިދިނުމާ ގުޅިގެން ނިންމާފައި 2018 ނޮވެންބަރު 01 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދައްކާ ނިމުމަށް އަންގައި ހުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

4- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާއަކީ، އެ ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޝަރީޢާ އިންސާފުލިބިގަތުމުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދަރަޖައިން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަކީ، މައްސަލަގާ ގުޅުންހުރި ޙިސާބުތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ބަލާއިރު ވެރިކަމުގެ ބޭނުމެއް، މި މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ވަޞިއްޔަތްތަކުގެ އަސާސީ ކަންތައްތައް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. ~~~~ ވަޞިއްޔަތު ޢަބްދުﷲ ޢަލީފުޅުގެ ތަރިކަ~~~~ މި ތަރިކައިން ވަޞިއްޔަތު ޝަރީޢަތް ދެއްކެވުމަށް ޖަހަވައިދެއްވައި ވަޞިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ޙާޞިލުކުރައްވައެވެ.

4-1 ސ.ހިތަދޫގެ އަލްހާދާ ޢަބްދުﷲ ޒުބައިރު ހަވާލުވާ ހަޒަރު ބެހޭ އިމާރާތުގެ ފޮޅު ގޯތި ހުރިހާ ބާވަތްތަކުގެ ޙައްޤު، ޝަރީޢަތުން ކުއްޔަށްދީފައިވާ ސ.ހިތަދޫގެ/ މާލެ، ޝަރީޢާ އިންސާފުލިބިގަތުމަށް ދެއްވުމަށް 2016 މާރިޗު 10 ވަނަ ދުވަހު އެއްބަސްވުމެއްގައި މި ދެފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛ އިސްތިއުނާފުކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދީފައިވާ ތަނުގެ 10 އަހަރު ދުވަހުގެ ކުލި އަދާކުރަމުން ކުލިޔާއި ބިނާކުރާނެ ތަން ގޮތަށް އެއްބަސްވުމުގައިވާ، އެ ގޮތުން 10 އަހަރުގެ ކުލި ކަމަށް ބިނާކުރުން

ނިންމާފައިވަނީ 500,000.00ރ (ފަސް ލައްކަ ރުފިޔާ) ކަމާއި، މި ފައިސާ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާއިރު ވެރިފަރާތާ ޙަވާލުކުރަންވާނެކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4-2 ސ.ހިތަދޫގެ އެވިޔާ ބަނދަރު ގޮތުގައި ހަދާފައިވާ ހަތަރު ބުރީގެ އިމާރާތުގެ ފާރު ފޮލާ އަދި ސަޕްލަޔަރ ކުއްޔަށްދިނުމުގެކަމުގައި ސަޕްލަޔަރ އިންޓީރިއަރ އަދި ސަޕްލައި ދުވަހު 2016 މާރިޗު 10 ވަނަ ދުވަހު ސޮއިކުރައްވާ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރެ އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނަގާފައިވާ އެޑްވާންސް ފައިސާ އަދި ސަޕްލައި ޙަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން އަދި ސަޕްލައިއާ ސަޕްލައި އިންޓީރިއަރ ދުވަހު 01 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރައްވާފައިވާކަމާއި؛

ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި 10 މާރިޗު 2016 ގެ ތާރީޚުގައި ސޮއިކުރެވިފައިވާ ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ބާކީއިން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރި ދުވަހާ ހަމައަށް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ކުލި ކަނޑައެޅުމަށްފަހު ބާކީ، 350,000.00ރ (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) އަދި ސަޕްލަޔަރ ސަޕްލައި އިންޓީރިއަރގެ ފަރާތުން ދަރަނިކަމަށް އޮތްކަން އިޤްރާރުވެފައިވާކަމާއި، މި ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކާނެ އެއްބަސްވާ ގޮތް 01 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި ސޮއިކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އެގޮތުން ހުރިހާ ފައިސާއެއް 2018 ފެބްރުއަރީ މަހުގެ ނިޔަލަށް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމަށް ސަޕްލައި އިންޓީރިއަރ އެއްބަސްވެފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4-3 01 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި އަދި ސަޕްލައިއާ ސަޕްލައި އިންޓީރިއަރ ދިޔައީ ދުވަހު ސޮއިކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް، އެ ފައިސާ އަދި ސަޕްލަޔަރު ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ސަޕްލައި އިންޓީރިއަރ ދިޔަ ދޫކޮށްފައިވާ ޗެކުގެ އޮޑާ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ޗެކުތަކުން ފައިސާ ލިބިފައިނުވާތީ، އަދާކުރަން ނުކުޅެދޭ 175,000.00ރ.

(އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) އާއި އެ ފައިސާ ނުދިނުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވެފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް ހޯދުމަށް ޚަރަދުވި 10,000.00ރ (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް އެދި، 07 މާރިޗު 2018 ގައި ޢަލީ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީގެ މައްޗަށް ސިވިލްކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރައްވައިފައެވެ.

44- ދަޢުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 175,000.00ރ (އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީގެ ފަރާތުން ޢަލީ ސަޢީދަށް ދައްކަންޖެހޭކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ޝަރީޢަތަށް ޘާބިތުވާކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވައި، އެފައިސާ 2018 ނޮވެންބަރު 01 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީއަށް އަންގަވައި އޭނާގެ [illegible] ބަޔާނުގައި، އިސްތިޢުނާފުކުރެވުނު ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، އެ ދަޢުވާގައި އެދިފައިވާ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ޚަރަދާއި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ފައިސާ ނަގައިދިނުން [illegible] ޢަލީ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް [illegible]، އެ ފައިސާ ޝަރީޢަތުން ނަގައިދިނުން [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

45- އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ވަކީލު ބަޔާނުގައި މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ކަމަށް ސިވިލްކޯޓުގެ މައްސަލަ ބެއްލެވި [illegible] ކޯޓު [illegible] ފޯނުން ގުޅައި 2018 ނޮވެންބަރު 05 ވަނަ ދުވަހު އެދުނުން، [illegible] [illegible] ޖަވާބު ދެއްވުން [illegible] ވިދާޅުވެފައިވާތީ، [illegible] ޖަވާބު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް [illegible] އިސްތިޢުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ވަކީލު ބަޔާނުގައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު)

ގެ 5ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު،

އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ޙުކުމް ނިންމަވާފައިވަނީ 2018 ނޮވެންބަރު 01ވަނަ ދުވަހުކަމާއި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސިވިލްކޯޓުގެ މައްސަލަ ބެއްލެވި ސްޓޭޓަސް ކޯޓުން ގުޅައި އަޑުއެހުމެއްގައި ޖަވާބުދާރީވާން ބޭނުންކަމަށް އެދުނުއިރު އެ މައްސަލައިގެ އެ ސްޓޭޓަސް ހަމައި ނިންމާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޝަކުވާއެއް ކަމަށް އެދިގެން ޢަމަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޫކުރެއްވުން،

އެ ޤާނޫނުގައި ސަބްޕީނާ އިޝޫކުރުމުގެ ޤަވާޢިދު ޕާސްކުރުމަށް ބާރުދީފައިވާތީ، އެ ޤާނޫނުގެ ސަބްޕީނާއާ ބެހޭގޮތުން ކުރަންވީ ސަބްޕީނާ އިޝޫކުރުމުގެ ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރުގެ ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR1/2018/1501 (17 އޮކްޓޫބަރު 2018) "ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤަވާޢިދު" ސަބްޕީނާ އިޝޫކުރުމުގައި ރައްދުވާ އެ ޤަވާޢިދުގައިވާ ޝަރުޠާ ގުޅޭގޮތުން ސަބްޕީނާ އިޝޫކުރުމުގެ ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރުގައިވާގޮތުން، "ކޯޓު ޙުކުމް ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤަވާޢިދުގައި ޤަވާޢިދު ކޮށްފައި ހުރި ޓަކައި ފަރާތްތަކުގެ"ގެ 28ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުންކަމަށް އެ ޤާނޫނުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނިޔާކުރުމުގެ 2ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

"ކޯޓު ޙުކުމް ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤަވާޢިދުގައި އަމަލު ކުރަން ޖެހޭ ޤަވާޢިދު" ގެ 28ވަނަ މާއްދާގައި (ހ) ގައި ވަނީ، "ކޯޓު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރގެ އަމުރު ލިބި، މަޤްޞަދު އުފެއްދުމުގެ އަމުރުގައިވާ ޝަރުޠާއި ޚިލާފަށް ދައުލަތާ ފަރާތް ޕްރޮސީޖަރު ނެރުއްވިނަމަ، ނަމަވެ ޕްރޮސީޖަރު ކަނޑައެޅޭނެ ޙާލަތް ޙިފައިވާ އަޑުއެހުމުގައި ނެތި، އެޙާލު ލިބުނު ނޮޓިސްއަށް، ޝަރުޠު ޕްރޮސީޖަރުގައި މައްސަލަ ހިނގަމުންދާ ޢަދަދުން ގޮތުން އެޙާލު ހާޒިރުވުން ނުވާކަމަށް ނަމަވެސް ޗާޓު ނަމަވެސް އެހެންނޫނަސް މަޝްވަރާ ފުރުޞަތު ދެވިފައިވާ އިއްވާނުން ކުރިމަތިކުރުމަށް، އިއްވާނުގައިވާ ޝަރުޠާއި ޚިލާފަށް ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރު ނެރުއްވިނަމަ، ކޯޓު ޕްރޮސީޖަރުގެ އެންގުމަކާ ގުޅުމެއް ބަލައި، ކޯޓު ހުށަހެޅިފައިވާ ހުށަހެޅުމާ ޖެހޭގޮތް މައްސަލަ ބަލައިގަނެވޭނެ، އެފަދަ ޙާލަތް ޕްރޮސީޖަރުގައި ކޯޓުން ޖެހޭ ނިންމުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ." މިފަދައިން ކަމާއި،

ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR1/2018/1501 (17 އޮކްޓޫބަރު 2018) “ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު” ސަލީމާ އިބްރާހީމްދީދީއަށް ރައްދުވެފައިވާކަން އެ އަމުރުގައި ސަލީމާ އިބްރާހީމްދީދީ ސޮއިކޮށްފައި [illegible] [illegible] އެނގޭކަމާއި، ސަލީމާ އިބްރާހީމްދީދީއަށް [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާއެއް ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ ކަން [illegible]، އެ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތުން [illegible] އައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ނުވަތަ ބަދަލުގައި [illegible] ނުވަތަ [illegible]، [illegible] ކޯޓަށް [illegible] ސަބަބުން، [illegible] [illegible]؛

އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ސިވިލްކޯޓުގެ މި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 5ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އާ ޚިލާފުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށް މި ނުކުތާގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަކީ ހަމަޖެހޭ އަސާސެއްގެ މައްޗަކަށް ބިނާކޮށް ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކެއް ކަމަށް ބެލެވެން ނެތްކަން އެނގެއެވެ.

4.6- އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] 2018 ނޮވެމްބަރު 01ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ސަލީމާ އިބްރާހީމްދީދީގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާއިރު،

އެ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2018 ނޮވެމްބަރު 01ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި، ފައިސާ ދެއްކުމުން 2018 ނޮވެންބަރު 01ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދައްކާ ހަމަޖެހުމުގެ ގޮތުން އެންގިފައިވާ ސިޓީގައި ބާކީ ފައިސާ އެ މުއްދަތުގައި ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ސަބަބުތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާ ނިމުނީ ހަމަ ތަރުތީބުން ކަމަށް ބަޔާންވެގެން ވާކަމާއި، ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޝަރުޠުތަކާ ހިލާފަށް ދައްކަމުންދާ ފައިސާ ދައްކަމުންނުދާކަމާއި، ދަޢުވާގެ ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމާއި، ބާކީ ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަމަށް ފައިސާ ދައްކައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކަމުން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ސަބަބުތަކުން ދައްކާފައިނުވާކަމާއި، އިތުރުން 175,000.00ރ. (އެއްލައްކަ ހަތްދިހަފަސްހާސް ރުފިޔާ) ދައްކައި ދައްކަންޖެހޭ 14 (ސާދަ) މަސްދުވަހުން ބަލާއިރުގައި އެ މުއްދަތު ދައްކައިދިނުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ދައްކައިގެންނުވާކަމަށް ބުނެ ދިސްޓްރިކްޓްކޯޓުން ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަމަށް ބަލައެވެ.

ސަބަބަކީ ދިސްޓްރިކްޓުގެ އަދި ސަބަބާ ދުވަހު، 10 މާރިޗް 2016 ގެ ތާރީޚުގައި ސޮއިކުރެވިފައިވާ ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ އެގްރީމެންޓް ކުއްޔާ ގުޅޭގޮތުން ދައްކާފައިވާ 500,000.00ރ. (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ ތެރެއިން، އެ އެގްރީމެންޓުން ބާކީކުރުމަށް ދެވުނު ހަމައެކަނި ކުލީގެ ގޮތުގައި ލިބެންވާ ފައިސާ، ބާކީ 350,000.00ރ. (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ސަބަބު ދިސްޓްރިކްޓުގެ ފައިސާ އަދި ސަބަބަކީ އަދާކުރަން ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ބުނެގެން ދަޢުވާކުރައްވައެވެ.

މި 350,000.00ރ. (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ)، 2018 ފެބްރުއަރީ މަހުގެ ނިޔަލަށް އަދި ސަބަބަކީ ދައްކައި ހަވާލުކުރުން ނިންމުމަށް ސަބަބާ ދިސްޓްރިކްޓުގެ އެގްރީމެންޓް 2017 ޑިސެމްބަރު 01 ގައި އެގްރީމެންޓުގައި ސޮއިކުރެވިފައިވާ ބުނެގެން ދަޢުވާކުރި، ފައިސާ ނުދިނުން އަދި ސަބަބުގެ ފައިސާ ސިވިލްކޯޓުން ދައްކާ ހަމަޖެއްސުމަށް، ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކުރުމުން އެގްރީމެންޓާ މުއްދަތު ފައިސާ 02 (ދޭއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭ ދުވަސް ފައިސާ ފައިސާ ދެއްކުމަށް، އެ ފައިސާ އަދި އެގްރީމެންޓް ކޯޓުން އަމުރުކުރައްވާ ދަޢުވާ ކުރައްވައެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ފައިސާ ދެއްކުމަށް އެ ކޯޓުން ހުކުމްކުރެއްވި ތާރީޚުން ފެށިގެން ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން 2020 އޮކްޓޫބަރު 20 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހާ ހަމައަށް ފާއިތުވެފައިވާ ދުވަސްތަކަށް ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީގެ ވަކީލުން އެދޭ ފައިސާއަށް ދަރަނިވެރިވެފައިވާ ސަރަޔާ އިބްރާހީމްދީދީގެ ވަކީލުން އެއްބަސްވުމާ ގުޅޭގޮތުން ސަރަޔާގެ މަޖިލީހުގައި ހަމަޖެއްސިފައިވާ ސަރުކާރު އެއްބަސްވުމަށް ހައިކޯޓުގެ ސަރަޔާގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވަކަކަށްކަން އެނގެން ނުވާކަމާއި؛

ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީއާއި އަލި ޝަރީފާ ދެމެދު 10 މާރިޗު 2016 ގެ ތާރީޚުގައި ސޮއިކުރެވިފައިވާ ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެޑްވާންސް ކުރީގެ ގޮތުގައި އަދި ޝަރީފާގެ ފަރާތުން 500,000.00ރ. (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ޝަރީފާ އިބްރާހީމްދީދީއަށް ދިޔައިރުވެސް މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލައިގަތުމަށް ކަމަށް ނިންމަވައި، ބަޔާންވެ ފަރާތުން އެ ބަޔާންކޮށްދީ ދީފައި ދަރަނި ހިންގުމުގައި ސަލާމް އަދި ފޯނު ޢަމަލުކުރެވޭ ނިޔާކަށް، ބަޔާންވެ ފަރާތުން އެ ބަޔާންކުރި ދިވެހިފުން ޤާނޫނު އެނގޭ އަދި މުޢާމަލާތުގައި ދިވެހިންގެ މަޢުލޫމާތު[1] ކަމަށްވާއިރު، ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި، 2018 ނޮވެންބަރު 01 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށް އަންގައި ކުރެއްވި ހުކުމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ މުއްދަތަށް ބަދަލުގެނައުން ސަބަބު ފާހަގަ ކަމަށް ނުކުތާކަމާއި، އެ ހުކުމް ދިނުމުގައި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ ކަމަކަށް ބަލައި މި ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޚިޔާލު އެކަށީގެންވެއެވެ.

ވީމާ، މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ އިސްތިއުނާފުވެސް، ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެއްވި ހުކުމް ބަދަލުކުރުމަށް ނުފެންނާތީ ސާބިތު ނިންމާލީމެވެ.

---

[1] މިކަން މިގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/222 ޤަޟިއްޔާގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ނުކުތާތަކުގެ (ހ)ގައިވާގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، މިސްލު ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން، ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2076/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވުނު ހިނދު، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލްކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ތާއީދުކުރެއްވީމެވެ.